

Súd: Okresný súd Košice II
Spisová značka: 36C/14/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7211202797
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Pella
ECLI: ECLI:SK:OSKE2:2016:7211202797.16

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice II, samosudcom JUDr. Rastislavom Pellom, v právnej veci žalobkyne: D. G., narodená: X.X.XXXX, bytom: P. Č.. X, P., zastúpená advokátskou kanceláriou: Sýkora - advokátska kancelária, s.r.o., sídlo: Zoborská č. 13, Košice, IČO: 47 256 206, proti žalovanému: Petit Press, a.s., sídlo: Lazaretská č. 12, Bratislava, IČO: 35 790 253, zastúpený advokátskou kanceláriou: PALŠA A PARTNERI ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA spol. s r.o., sídlo: Masarykova č.13, Prešov, IČO: 36 492 086, v konaní o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy 1.000,00 eur s príslušenstvom,

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný v lehote 7 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku uverejniť v denníku Košický Korzár ospravedlnenie žalobkyni za neoprávnené použitie jej obrazovej snímky v súvislosti s článkom „RODIČIA ŠČURKOVI vymenili advokáta FARKAŠOVSKÝ TVRDÍ: D?JDE K OBRATU!“, a to na mieste, ktoré je primerané miestu, na ktorom bola uverejnená obrazová snímka prostredníctvom ktorej sa zasiahlo do jej práv na ochranu osobnosti.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 1.000,00 eur titulom nároku na nahradenie nemajetkovej ujmy.

III. O trovách konania bude rozhodnuté do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

IV. Žalovaný je povinný zaplatiť Okresnému súdu Košice II súdny poplatok za podanie žaloby vo výške 96,00 eur.

V. Povinnosti uložené vo výrokoch II a IV tohto rozsudku je žalovaný povinný splniť lehote 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Žalobkyňa sa žalobou podanou na súde dňa 31.1.2011 domáhala vydania nasledovného rozsudku: „Žalovaný je povinný uverejniť v denníku Košický Korzár ospravedlnenie žalobkyni za neoprávnené použitie jej obrazovej snímky v súvislosti s článkom „RODIČIA ŠČURKOVI vymenili advokáta FARKAŠOVSKÝ TVRDÍ: DÔJDE K OBRATU!“, a to na mieste ktoré je primerané miestu, na ktorom bola uverejnená obrazová snímka prostredníctvom ktorej sa zasiahlo do jej práv na ochranu osobnosti, a to do 7 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 1.000,- eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy.“ Žalobkyňa taktiež požadovala priznať aj právo na nahradenie trov tohto súdneho konania.

Svoju žalobu odôvodnila žalobkyňa tak, že žalovaný ako vydavateľ denníka Košický Korzár dňa 13.5.2010 v tomto denníku uverejnil článok s názvom „RODIČIA ŠČURKOVI vymenili advokáta FARKAŠOVSKÝ TVRDÍ: DÔJDE K OBRATU!“, pričom k tomuto článku boli ako obrazová príloha

pripojené dve fotografie a na fotografii vpravo je znázornený A. Farkašovský ako tréner svojho basketbalového klubu spolu s tromi hráčkami v dresoch, z ktorých dve hráčky stojace po jeho ľavici sú jasne identifikovateľné a prvou hráčkou v tesnej blízkosti po ľavici A. Farkašovského je žalobkyňa. Podľa žalobkyne týmto uverejnením jej fotografie v súvislosti s článkom informujúcim verejnosť o zmene v osobe advokáta hokejistu obžalovaného z vraždy došlo zo strany vydavateľa k neoprávnenému zásahu do zákonom chránených zložiek osobnosti žalobkyne, a to najmä do jej občianskej cti, ľudskej dôstojnosti a prejavov osobnej povahy. Žalobkyňa ďalej uviedla, že z uverejnenej fotografie totiž jasne vyplýva, že bola vyhotovená počas basketbalového zápasu, ktorého sa ako hráčka zúčastnila, pričom svojou účasťou vopred súhlasila s vyhotovením a prípadným použitím fotografie, avšak výlučne v súvislosti s informovaním o tejto športovej udalosti.

Žalovaný sa k veci vyjadril tak, že navrhol žalobu v plnom rozsahu ako nedôvodnú zamietnuť a žalobkyňu zaviazat' na nahradenie jeho trov konania. Podľa žalovaného: nároky žalobkyne sú hmotnoprávne nedôvodné a procesne nevykonateľné, uverejnením fotografie nedošlo k porušeniu práva žalobkyne a žalovaný postupoval v súlade so zákonom.

Žalovaný ďalej na svoju obranu poukázal na to, že zámerom tematickej fotografie bolo zobraziť advokáta Farkašovského, ktorý je verejnosti predovšetkým známy ako športový funkcionár a úspešný tréner, nie ako obhajca pred súdom vo veciach trestných. Ďalej uviedol, že zobrazenie športovkyne na fotografii má len ilustračný charakter bez akejkoľvek priamej, či nepriamej väzby na obsah článku, či dokonca na osobu basketbalistky - žalobkyne a tiež poukázal na to, že v článku nie je ani len zmienka o nejakej hráčke basketbalu, priateľke hokejistu a podobne, a samozrejme už vôbec nie o osobe žalobkyne.

Žalovaný ako vydavateľ denníka Košický Korzár dňa 13.5.2010 v tomto denníku uverejnil článok s názvom „RODIČIA ŠČURKOVI vymenili advokáta FARKAŠOVSKÝ TVRDÍ: DÔJDE K OBRATU!“. K tomuto článku boli ako obrazová príloha pripojené dve fotografie a na fotografii vpravo je znázornený tréner A. Farkašovský ako tréner svojho basketbalového klubu spolu s tromi hráčkami v dresoch, z ktorých dve hráčky stojace po jeho ľavici sú jasne identifikovateľné, pričom prvou hráčkou v tesnej blízkosti po ľavici A. Farkašovského je žalobkyňa. Na druhej fotografii je zobrazený obžalovaný Ladislav Ščurko, ktorého na chodbe súdu doprevádza člen justičnej stráže. Tvár člena justičnej stráže na druhej fotografii je „rozrastovaná“, t.j. nie je možné ho identifikovať. Tieto skutočnosti súd zistil z fotokópie časti denníka Košický Korzár zo dňa 13.5.2010.

V predmetnom článku bola informácia o tom, že pojednávanie v prípade vraždy s obžalovaným Ladislavom Ščurkom muselo byť odročené na júl pre zmenu obhajcu obžalovaného. Ďalej sa tam uvádzalo, že nový advokát Farkašovský má športovú agentúru, je prezidentom basketbalového klubu Cassovia Košice, venuje sa najmä športovému právu a na rozdiel od predchádzajúceho advokáta nemal veľa trestných prípadov, čo nový advokát však nepovažuje za nevýhodu. Autor článku sa v ňom ďalej zaoberá konkrétnymi okolnosťami danej trestnej veci, osobou obžalovaného a tiež uviedol, že nový advokát bude prípad konzultovať s odborníkmi a na riešenie veci vytvorí štáb ľudí. V celom článku vôbec nie je žiadna zmienka ohľadom osoby žalobkyne a ani z kontextu článku nevyplýva akékoľvek spojenie obžalovaného Ladislava Ščurka s osobou žalobkyne. Tieto skutočnosti súd zistil z obsahu citovaného článku v denníku Košický Korzár.

Právna zástupkyňa žalobkyne advokátka JUDr. Lívia Lovásová svojím listom zo dňa 15.7.2010 v mene žalobkyne z dôvodov uvedených v žalobnom návrhu vyzvala žalovaného na zverejnenie ospravedlnenia a tiež aj na uhradenie nemajetkovej ujmy žalobkyne vo výške 10.000,00 eur, a to v lehote 10 dní od doručenia listu. Túto skutočnosť súd zistil z citovaného listu.

Tlačová rada Slovenskej republiky na základe sťažnosti C. G. (otca žalobkyne) vydala dňa 27.3.2012 Rozhodnutie č.k. 5/2012, v ktorom tento orgán konštatoval, že uverejnením fotografie žalobkyne ako súčasťou predmetného článku došlo k porušeniu Kódexu novinárskej etiky Slovenského syndikátu novinárov v čl. II, pokiaľ ide o povinnosť novinára bez súhlasu dotknutej osoby nepísať tak, aby zasahoval do jej súkromného života. Zároveň bolo týmto rozhodnutím žalovanému uložené upozornenie a tiež bol zaviazaný uverejniť toto rozhodnutie v jeho denníku. V citovanom rozhodnutí príslušný orgán ďalej konštatuje, že s ohľadom na zistené porušenie kódexu sa Rada už bližšie nezaoberala otázkou prípustnosti použitia fotografie žalobkyne bez jej súhlasu. Článok II Kódexu novinárskej etiky znie: „Novinár bez súhlasu príslušnej osoby nesmie písať tak, aby zasahoval do jej súkromného života (...)

pokiaľ sama osoba nepostupuje protizákonne a nevzbudzuje pohoršenie.“ Tieto skutočnosti súd zistil z citovaného rozhodnutia.

Žalobkyňa na pojednávaní dňa 2.4.2013 uviedla nasledovné skutočnosti: „Keď vyšiel tento článok, tak som sa následne dosť trápila. Mala som s tým problémy, ako v škole, tak aj v športovom kolektíve. Dosť veľa ľudí sa ma na tú záležitosť pýtalo. V tom článku sa písalo, že advokát JUDr. Farkašovský sa bude radiť s odborníkmi a v tejto súvislosti sa ma veľa ľudí pýtalo, či som ja ten odborník s ktorým sa on bude radiť a podobne. Bolo to pre mňa dosť neprijemné a dosť som sa kvôli tomu trápila. V tom článku sa ďalej písalo o Ščurkovi a ľudia sa ma pýtali, či ja mám niečo spoločné s týmto Ščurkom a podobne.“

Dňa 22.1.2013 bol vo veci vypočutý svedok E.. C. G.T. (otec žalovanej), ktorý k veci uviedol nasledovné skutočnosti: „V prvom rade by som chcel uviesť, že ja nie som čitateľom denníka Korzár Košice a v podstate o tej záležitosti ktorá sa stala som bol upozornený zo strany svojich známych s tým, že niektorí mi telefonovali a upozorňovali ma na ten článok. Oni sa ma pýtali, že čo má moja dcéra spoločné s touto vecou. Ja ako rodič môžem povedať toľko, že celá táto vec ma minimálne nazlostila a vyprosím si, aby niekto takýmto spôsobom konal. Nad čím som sa veľmi pozastavil a čo ma rozčúľilo bola tá skutočnosť, že v príslušnom článku sú uvedené dve fotografie. Na jednej fotografii je pán Ščurko spolu s policajtom, ktorý má rozrastovanú tvár a na druhej fotografii sú dve mladé dievčatá, podľa mojich vedomostí v tom čase ešte maloleté, a ich tváre nie sú rozrastované. Ja si vyprosím, aby niečo také sa dialo, pretože podľa môjho názoru je to veľký zásah do ich súkromia. Ja toto považujem za zámer, nakoľko keď na jednej fotografii bolo možné rozrastovať tvár a na druhej neboli rozrastované tváre dievčat, kde ide o jednoduchú technickú záležitosť, ktorá zaberie pár sekúnd, tak podľa mňa je to zámer a odrazom arogancie novinára alebo grafika, ktorý to robil.“ Svedok ďalej uviedol, že žalobkyňa prišla zo školy rozrušená, pretože v škole sa jej pýtali, čo má spoločné so Ščurkom a či bude nejakým spôsobom poskytovať právnu pomoc Farkašovskému. Ďalej uviedol, že to samozrejme považoval iba za žart zo strany pýtajúcich sa. Zároveň svedok uviedol, že sa o tomto rozprávalo aj v športovom klube žalobkyne.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka: „Fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.“

Podľa § 12 ods. 1 Občianskeho zákonníka: „Písomnosti osobnej povahy, podobizne, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy týkajúce sa fyzickej osoby alebo jej prejavov osobnej povahy sa smú vyhotoviť alebo použiť len s jej privolením.“

Podľa § 12 ods. 3 Občianskeho zákonníka: „Podobizne, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy sa môžu bez privolenia fyzickej osoby vyhotoviť alebo použiť primeraným spôsobom tiež na vedecké a umelecké účely a pre tlačové, filmové, rozhlasové a televízne spravodajstvo. Ani také použitie však nesmie byť v rozpore s oprávnenými záujmami fyzickej osoby.“

Podľa § 13 Občianskeho zákonníka: „(1) Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. (2) Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. (3) Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.“

Konajúci prvostupňový súd vo veci prvýkrát meritórne rozhodol svojim Rozsudkom zo dňa 2.4.2013, ktorým žalobu ako nedôvodnú v plnom rozsahu zamietol. Citovaný rozsudok bol neskôr zrušený Uznesením odvolacieho Krajského súdu v Košiciach sp. značka 4Co/197/2013 zo dňa 13.2.2014.

Odvolací súd vo svojom rozhodnutí poukázal na potrebu prihliadnúť na závery Tlačovej rady SR vyjadrené v rozhodnutí č.k. 5/2012 zo dňa 27.3.2012. Zároveň poukázal na nutnosť bližšie zhodnotiť, či došlo k neoprávnenému zásahu a či tento zásah bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na právach žalobkyne chránených § 11 Občianskeho zákonníka, a či v tomto konkrétnom prípade presiahol takýto zásah určitú prípustnú intenzitu takou mierou, že to nie je možné v demokratickej spoločnosti tolerovať.

V rámci ďalšieho konania prvostupňový súd opätovne dospel k záveru, že nárok žalobkyne je neoprávnený a preto svojim Rozsudkom sp. značka 36 C 14/2011 zo dňa 31.3.2015 opätovne žalobu zamietol. K tomuto záveru dospel po vykonaní dokazovania v zmysle návrhov účastníkov konania z dôvodu, že zverejnenie fotografie zobrazujúcej žalobkyňu pri predmetnom článku v denníku Košický Korzár súd nepovažoval za neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti žalobkyne, pretože predmetná fotografia (aj žalobkyne) bola podľa názoru prvostupňového súdu zverejnená podľa § 12 ods. 3 Občianskeho zákonníka pre potreby tlačového spravodajstva použitím „tzv. zákonnej licencie“.

Odvolačný súd na základe odvolania žalobkyne svojim Uznesením sp. značka 1Co/442/2015 zo dňa 12.1.2016 napadnutý prvostupňový rozsudok zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Svoje rozhodnutie odôvodnil nasledovne. Odvolačný súd nesúhlasí so záverom prvostupňového súdu, že uverejnenie fotografie žalobkyne bez zrejmej spojitosti s predmetným článkom nepredstavuje neoprávnený zásah. Skutočnosťou je, že pokiaľ je fyzická osoba prezentovaná aspoň niektorým z pre ňu charakteristických znakov (tu podobizňou) je spájaná (hoci nedopatrením) s kritizovanou alebo odsudzovanou činnosťou (resp. osobou), ide pravidelne o zásah proti právu na česť a dôstojnosť takej osoby. Ak potom dôjde k takému zásahu verejnou publikáciou, napr. v celoštátnej tlači, bude spravidla (s prihliadnutím ku konkrétnym okolnostiam prípadu) takýto zásah objektívne spôsobilý znížiť dôstojnosť, respektíve vážnosť fyzickej osoby v spoločnosti tak, ako to má na mysli ustanovenie § 13 Občianskeho zákonníka. Poukaz súdu prvého stupňa na to, že žalobkyňa možnosť zásahu do jej osobnostnej sféry v tomto prípade dostatočne dôkazne nepodložila, nie je tak dôvodný.

Podľa § 226 Občianskeho súdneho poriadku: „Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.“

S ohľadom na vyššie uvedené závery odvolacieho súdu ako aj na znenie §226 Občianskeho súdneho poriadku súd konštatuje, že v danom prípade zverejnením fotografie žalobkyne bez jej súhlasu, a to v rámci novinového článku o zmene právneho zástupcu obvineného z vraždy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobkyne podľa § 12 Občianskeho zákonníka.

Keďže konaním žalovaného došlo k porušeniu osobnostných práv žalobkyne, má žalobkyňa voči žalovanému podľa znenia vyššie citovaného § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka nárok na odstránenie následkov tohto zásahu a tiež právo na primerané zadost'učinenie. Z uvedeného dôvodu súd vo výroku I tohto rozsudku takéto právo žalobkyňi priznal, a to uložením povinnosti ospravedlniť sa spôsobom akým došlo k porušeniu jej práv, t.j. zverejnenie ospravedlnenia v denníku Košický Korzár.

Ak teda došlo k protiprávnemu konaniu žalovaného, tak potom je namieste konštatovať aj to, že s ohľadom na spôsob porušenia (článok zverejnený hromadne v dennej tlači) ako aj na nezvratnosť takéhoto zásahu (nemožnosť zmeniť túto skutočnosť) má súd za to, že dodatočné ospravedlnenie (po viac ako 6 rokoch od porušenia práv žalobkyne) nie je postačujúcim zadost'učinením. Z uvedeného dôvodu je opodstatnené aj žalobkyňou požadované nahradenie jej nemajetkovej ujmy. Výšku žalobkyňou požadovanej ujmy 1.000,00 eur súd považuje viac menej za symbolickú a ako takú oprávnenú, to s ohľadom na závažnosť vzniknutej ujmy.

Podľa § 2 ods. 2 Zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch: „Ak je poplatník od poplatku oslobodený a súd jeho návrhu vyhovel, zaplatí podľa výsledku konania poplatok alebo jeho pomernú časť odporca, ak nie je tiež od poplatku oslobodený. Túto povinnosť však odporca nemá v konaní o rozvođe manželstva, o neplatnosti manželstva alebo o určenie, či tu manželstvo je alebo nie je, ak súd tak rozhodne alebo ak uloží náhradu trov konania poplatníkovi.“

Žalobkyňa bola Uznesením konajúceho súdu zo dňa 31.5.2011 oslobodená od povinnosti platiť súdne poplatky. S poukazom na znenie § 2 ods. 2 Zákona č. 71/1992 Zb. súd zaviazal na zaplatenie súdnych poplatku za podanie žaloby žalovaného, a to v celkovej výške 96,00 eur (t.j. 66,00 eur + 3% z uplatnenej nemajetkovej ujmy podľa Položky 7b písm. b) Sadzobníka súdnych poplatkov).

Podľa § 151 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku: „V zložitých prípadoch, najmä z dôvodu väčšieho počtu účastníkov konania alebo väčšieho počtu nárokov uplatňovaných v konaní súd môže rozhodnúť, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej; ustanovenie §

166 sa nepoužije. Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia primerane s tým, že lehota troch pracovných dní plynie od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.“

O trovách konania z dôvodu zložitosti prípadu bude s poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenie (§ 151 Občianskeho súdneho poriadku) rozhodnuté do 30 dní po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

V zmysle vyššie uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku. Ďalšie dokazovanie nebolo vykonané z dôvodu, že ho žiadny z účastníkov konania nenavrhol.

Poučenie:

Proti rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia. Odvolanie musí popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku) obsahovať údaje o tom, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie možno odôvodniť iba nasledovnými skutočnosťami: 1, v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. (1) O.s.p., 2, konanie má inú vadu, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, 3, súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, 4, súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, 5, doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré neboli doteraz uplatnené (§ 205a O.s.p.), 6, rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Ak povinný dobrovoľne nesplní svoju povinnosť uvedenú vo výrokovej časti tohto rozsudku, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.